

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут охорони здоров'я
Кафедра медико-психологічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи
_____ О. А. Лагоднюк

“ _____ ” _____ 2018 р.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

08-03-07

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Перша медична допомога

FIRST AID

спеціальність
specialty

Національний університет
водного господарства
та природокористування

227 Фізична терапія, ерготерапія
227 PHYSICAL THERAPY,
ERGOTHERAPY

галузь знань
branch of knowledge

22 Охорона здоров'я
22 Health care

Рівне – 2018

Робоча програма «Перша медична допомога» для студентів, які навчаються за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія. Рівне: НУВГП, 2018. – 12 с.

Розробник: Майструк Микола Іванович – кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри медико-психологічних дисциплін.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри медико-психологічних дисциплін.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Протокол від «05» червня 2018 року № 7

Завідувач кафедри: _____ А.О. Ногас
(підпис) (ініціали та прізвище)

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія.

Протокол від «25» червня 2018 року № 6

Голова науково-методичної комісії _____ І. М. Григус
(підпис) (ініціали та прізвище)

© _____, 2018 рік

© _____, 2018 рік

ВСТУП

Програма обов'язкової (нормативної) навчальної дисципліни «Перша медична допомога» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є невідкладні стани та перша допомога при них, які можуть зустрічатись у практиці фізичного терапевта, ерготерапевта.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Перша медична допомога» є складовою частиною циклу фундаментальної підготовки для студентів за спеціальністю «Фізична терапія, ерготерапія». Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів – анатомія людини, загальна патологія, профілактика захворювань, основи фізичної реабілітації. Цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях, лабораторних заняттях, самостійної роботи та виконання поставлених задач.

Анотація

Перша медична допомога, як навчальна дисципліна відіграє важливу роль у підготовці фахівців в області фізичної терапії, ерготерапії. Фахівці з фізичної терапії, ерготерапії повинні знати причини, клініку діагностику та першу допомогу при невідкладних станах. Використовувати отримані знання та навички для раціональної побудови процесу реабілітації, та запобігання ускладнень. При виникненні невідкладного стану вміти надати першу медичну допомогу.

Ключові слова: перша медична допомога, невідкладний стан, кровотеча, травма, перелом, недостатність.

Abstract

First aid, as an educational discipline plays an important role in the training of specialists in the field of physical therapy and ergotherapy. Specialists in physical therapy and ergotherapy should know the reasons for diagnosis and emergency first aid. To use the acquired knowledge and skills for rational construction of the rehabilitation process, and prevention of complications. In the event of a state of emergency, be able to provide first medical care.

Key words: first medical aid, urgent condition, bleeding, trauma, fracture, insufficiency.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 4	Галузь знань 22 Охорона здоров'я	Нормативна (фундаментальної підготовки)	
	Спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія»		
Модулів: 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів: 2		2-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин - Денна: 3 семестр – 120 год. Заочна: 3 семестр – год.		3-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Рівень вищої освіти: Бакалаврський		
		Лекції	
		12 год.	
		Лабораторні	
		36 год.	
		Самостійна робота	
		72 год.	
Індивідуальні завдання: год.			
		Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 86 %
для заочної форми навчання – ____ %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни - дати студентам ґрунтовні знання з освоєння прийомів першої медичної допомоги потерпілим від нещасних випадків і хворим з гострими захворюваннями, навчання навичкам виконання різних процедур по допомозі хворим, а також знайомство з основними соціально-медичними проблемами здоров'я населення.

Завдання вивчення дисципліни є викладення теоретичних основ першої медичної допомоги при різноманітних невідкладних станах, гострих захворюваннях; сприяти засвоєнню принципів профілактичних заходів та методологічних особливостей застосування отриманих знань на практиці. Надати уявлення про сучасний стан розвитку основ медичних знань; озброїти знаннями закономірностей змін у стані здоров'я хворих, факторах соціально-економічного, біологічного, антропогенного, медичного характеру, що впливають на нього. Дати змогу майбутнім фізичним терапевтам, ерготерапевтам опанувати практичними навичками з даної дисципліни, які необхідні для того, щоб на науковій основі організувати процес надання першої медичної допомоги, обирати ефективні форми проведення профілактичних заходів та занять, що поліпшують стан хворих.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен :

Знати:

- визначення, завдання, розділи медицини; фактори, що впливають на здоров'я людини; історію розвитку медицини; розвиток медико-біологічних дисциплін, клінічної медицини;
- поняття про травму та її класифікацію; переломи й вивихи: симптоми, перша допомога на місці події; види й причини переломів, можливі ускладнення; транспортна іммобілізація стандартними й імпровізованими шинами, пов'язками;
- види зовнішньої кровотечі; накладення асептичної пов'язки у сполученні з піднесеним положенням при венозній кровотечі; пальцеве притиснення артерій при їхньому ушкодженні до підлягаючої кістки; максимальне згинання в суглобах ушкодженої кістки; закручення;
- основні види поранень та основні принципи лікування ран; особливості поранень м'яких тканин голови, пошкоджень головного мозку, ший, грудної клітини, серця, живота, хребта; перша допомога при них;
- основні поняття десмургії, асептики та антисептики; види пов'язок і правила накладення на голову і грудну клітину; основні види пов'язок на живіт, паху, пальцях, кисті; основні види пов'язок на проміжності та нижніх кінцівках;
- реаніматологія: основні поняття; шок: класифікація, симптоми; реанімаційні заходи на місці випадку;

- основні види гострих захворювань легень, серця; основні види гострих гнійних захворювань шкіри; основні види антропонозних повітряно-краплинних і кишкових інфекцій: причини, симптоми; основні види венеричних захворювань: характеристики збудників, клінічні прояви, профілактика.

- основні види отруєнь та принципи їх профілактики та першої допомоги; основні види зооантропонозів: основні симптоми, лікування, профілактика.

Вміти:

- надати першу невідкладну допомогу при виникненні помилкового крупу, нападу бронхіальної астми, гострої судинної недостатності, гіпертонічного кризу, нападу стенокардії, «гострого живота», епілептичного й істеричного припадку, гострих отруєнь, алергічних реакцій, при закритих і відкритих ушкодженнях, при травматичному шоку, при опіках і відмороженнях, при влученні стороннього предмета в око, вухо, горло й ніс;

- проводити непрямий масаж серця;
- проводити штучну вентиляцію легенів;
- накладати джгут та імпровізований джгут; закручення при кровотечах;
- накладати бинтові пов'язки на різні ділянки тіла;
- накладати імпровізовані шини;
- забезпечити іммобілізацію при ушкодженнях кісток таза й хребта;
- забезпечити безпечну доставку хворого й потерпілого в лікувальну установу.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Вступ. Кровотечі. Судинна недостатність.

Тема 1. Перша медична допомога як навчальна дисципліна, її місце у навчальному процесі та значення для професійної підготовки фахівців з фізичного виховання і фізичної реабілітації.

Види медичної допомоги. Поняття про травматизм і його профілактика. Види травматизму. Організаційні засади для надання допомоги потерпілим при надзвичайних станах. Правила та принципи надання невідкладної допомоги.

Кровотеча.

Кровотечі: визначення й поняття (кровотеча, крововилив і гематома). Класифікація кровотеч: анатомічне (артеріальне, венозне, капілярне й паренхіматозне); по механізмі виникнення (механічні руйнування, виразки й некрози, порушення проникності судинної стінки); по виливі (зовнішні і внутрішні); за часом виникнення (первинні й вторинні); по ступеню важкості (легка, середня, важка й масивна). Симптоми кровотечі (тахікардія, зниження

АТ, задишка, венозний спазм і ін.), геморагічний шок. Індекс Алговера - Грубера (А-Г) для визначення обсягу й ваги крововтрати.

Тема 2. Непритомність. Колапс. Шок. Термінальні стани. Способи і техніка оживлення людей.

Шок, класифікація, симптоми. Термінальні стани. Реанімаційні заходи на місці події. Реанімація, інтенсивна терапія, визначення понять. Оцінка життєво важливих функцій: центральної нервової системи, серцево-судинної системи.

Змістовий модуль 2. Травми.

Тема 3. Закриті ушкодження (травми). Відкриті ушкодження (рани).

Перша медична допомога при травмах. Класифікації ран: по походженню (операційні й випадкові); по характеру ушкодження тканин (різана, колота, забита, рубана, укушена, вогнепальна, змішана); по ступеню інфікованості (асептичні, свіжеінфіковані і гнійні); по складності (прості і складні, проникаючі); по локалізації. Перша допомога пораненим: усунення ранніх загрозливих життю ускладнень і запобігання інфікування.

Тема 4. Переломи кісток. Транспортна іммобілізація.

Класифікація переломів. Перша допомога. Правила і принципи транспортної іммобілізації. Десмургія. Перев'язка. Види перев'язного матеріалу: марля, вата, додаткові засоби. Показання, профілактика вторинної інфекції. Основні види пов'язок, класифікація: по виду перев'язного матеріалу (марлеві, тканинні, гіпсові, шиновані, спеціальні); по призначенню (захисна, лікарська, гемостатична, іммобілізаційна, що коригує, окклюзивна); безбинтові (клейові, лейкопластирні, косиночні й ін.) і бинтові (циркулярна, спіральна, хрестоподібна, пов'язка Дезо, шапочка Гіппократа й ін.). Загальні правила бинтування, положення пацієнта, техніка бинтування.

Тема 5. Опіки. Утоплення. Електротравма.

Класифікація опіків. Опікова хвороба. Допомога при утопленні. Медична допомога при ураженні струмом. Медична допомога при замерзанні.

Тема 6. Ушкодження грудної клітки. Ушкодження голови і головного мозку. Ушкодження спинного мозку. Ушкодження органів черевної порожнини. Ушкодження тазу й органів сечовидільної системи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Вступ. Кровотечі. Судинна недостатність.												
Тема 1. Перша медична допомога як навчальна дисципліна. Види медичної допомоги. Поняття про травматизм і його профілактика. Види травматизму. Кровотеча.		2		4		10						
Тема 2. Непритомність. Колапс. Шок. Термінальні стани. Способи і техніка оживлення людей.		2		6		12						
Разом за змістовим модулем 1	36	4		10		22						
Змістовий модуль 2. Травми.												
Тема 3. Закриті ушкодження (травми). Відкриті ушкодження (рани).		2		6		12						
Тема 4. Переломи кісток. Транспортна імобілізація. Десмургія.		2		8		12						
Тема 5. Опіки. Утоплення. Електротравма		2		6		12						
Тема 6. Ушкодження грудної клітки. Ушкодження голови і головного мозку. Ушкодження спинного мозку. Ушкодження органів черевної порожнини. Ушкодження тазу й органів сечовидільної системи.		2		6		14						
Разом за змістовим модулем 2	84	8		26		50						
Разом	120	12		36		72						

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Вступ. Кровотечі. Судинна недостатність.		
1	Тема 1. Перша медична допомога як навчальна дисципліна, її місце у навчальному процесі та значення для професійної підготовки фахівців з фізичного виховання і фізичної реабілітації. Види медичної допомоги. Поняття про травматизм і його профілактика. Види травматизму. Кровотеча.	4
2	Тема 2. Непритомність. Колапс. Шок. Термінальні стани. Способи і техніка оживлення людей.	6
Змістовий модуль 2. Травми.		
3	Тема 3. Закриті ушкодження (травми). Відкриті ушкодження (рани).	6
4	Тема 4. Переломи кісток. Транспортна іммобілізація. Десмургія.	8
5	Тема 5. Опіки. Утоплення. Електротравма.	6
6	Тема 6. Ушкодження грудної клітки. Ушкодження голови і головного мозку. Ушкодження спинного мозку. Ушкодження органів черевної порожнини. Ушкодження тазу й органів сечовидільної системи	6
Разом		36

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Перша медична допомога як навчальна дисципліна, її місце у навчальному процесі та значення для професійної підготовки фахівців з фізичного виховання і фізичної реабілітації. Види медичної допомоги. Поняття про травматизм і його профілактика. Види травматизму. Кровотеча.	10
2	Тема 2. Непритомність. Колапс. Шок. Термінальні стани. Способи і техніка оживлення людей.	12
3	Тема 3. Закриті ушкодження (травми). Відкриті ушкодження (рани).	12
4	Тема 4. Переломи кісток. Транспортна іммобілізація. Десмургія.	12
5	Тема 5. Опіки. Утоплення. Електротравма	12
6	Тема 6. Ушкодження грудної клітки. Ушкодження голови і головного мозку. Ушкодження спинного мозку. Ушкодження органів черевної порожнини. Ушкодження тазу й органів сечовидільної системи.	14
Разом		72

Підсумком самостійної роботи над вивченням дисципліни є:

1. Відвідування студентом станції швидкої допомоги, відділення реанімації та інтенсивної терапії

2. Підготувати реферат на тему:

Серцево-легенева реанімація.

Невідкладна допомога при кровотечах.

Невідкладна допомога при переломах.

Невідкладна допомога при опіках.

Невідкладна допомога при пораненнях.

Невідкладна допомога при судинній недостатності.

7. Індивідуальна робота

8. Методи навчання

1. Словесні: розповідь-пояснення, бесіда, лекція

2. Наочні (ілюстрація, демонстрація, навчальний відеофільм)

3. Практичні: досліди, вправи, лабораторні роботи, реферати.

Основними формами вивчення курсу є лекції, лабораторні заняття, індивідуальні та групові консультації, під керівництвом викладача, підготовка реферату, виступ з доповіддю на студентській науковій конференції, а також самостійну роботу, що забезпечує закріплення теоретичних знань, сприяє набуттю практичних навичок і розвитку самостійного мислення. Заняття, на яких проводяться модульні та тестові контролі, узагальнюють матеріал вивченого розділу.

9. Методи контролю

1. Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни оцінюється:

участь студентів в обговоренні питань, винесених на лабораторні заняття та проблемних ситуацій; розв'язок ситуаційних вправ; самостійно підготовлені повідомлення студентів за темою лабораторного заняття; на кожному лабораторному занятті проводиться письмове опитування по темі у вигляді визначення п'яти понять або 10 тестів закритої форми з однією правильною відповіддю з 5-ти можливих; оцінюється звіт по ІНДЗ; проведення модульного поточного контролю через навчально-науковий центр незалежного оцінювання.

2. Підсумковий контроль знань – екзамен відбувається відповідно до Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (сайт НУВГП).

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	40	100
10	12	8	8	10	10		
МК1 12 ТК1 10		МК 28 ТК10					

Шкала оцінювання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Опорні конспекти лекцій;
2. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (НКНМЗД);
3. Наочні посібники та навчальні відеофільми;
4. Матеріальні засоби навчання техніко-тактичних дій, комп'ютерне забезпечення.

12. Рекомендована література

Базова:

1. Афанасьев Ю. Г. Оказание помощи при переломах, ожогах и несчастных случаях. / Ю. Г. Афанасьев, А. Г. Овчаренко, Л. И. Трутнева / Барнаул, 2007. – 82 с.
2. Внутрішні хвороби / Р. О. Сабадишин, В. М. Баніт, І. М. Григус і ін. / під ред. д.м.н., проф. Р. О. Сабадишина. – Рівне : ВАТ "Рівненська друкарня", 2004. – 544 с.
3. Григус, І. М. Перша медична допомога : підручник / І. М. Григус, М. Я. Романишин. – Львів : Новий Світ , 2000, 2013. – 176 с.
4. Григус І.М. Основи медичних знань : методичні рекомендації / Л. Б. Брега, І. М. Григус. – Рівне : Редакційно- видавничий центр „Тетіс”, 2007. – 60 с.
5. Гладун З. С. Державне управління в галузі охорони здоров'я / С. Гладун. – Т. : Укрмедкнига, 1999. – 312 с.

Додаткова:

1. Гищак Т. В. Основи медичних знань та медицини катастроф : навчальний посібник / Т. В. Гищак, О. В. Долина. - К. : Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2003. – 144 с.
2. Елисеев Ю. Первая медицинская помощь. Полный справочник / Ю. Елисеев. – М. : Эксмо, 2000. – 768 с.
3. Єжов В. Первая помощь. Пока не приехала скорая / В. Єжов. – СПб : Издательство: ИЕ "Весь", 2005 – 128 с.
4. М. Мухін. – К. : Олімпійська література, 2009. - 488 с. Невідкладна допомога при травмах і загрозливих для життя станах : методичні рекомендації для студентів гуманітарних ВУЗів / Автори-укладачі : О. П. Росоловський, Н. В. Бучак, М. Г. Макогончук. – Рівне : “Тетіс”, 1998. – 37 с.
5. Окорочков А. Н. Руководство по лечению внутренних болезней. – Т. 1 : Лечение болезней органов дыхания / А. Н. Окорочков. – М. : Мед. лит., 2008. – 384 с.
6. Петрик О. І. Медична допомога при травмах : навчальний посібник / О. І. Петрик. – Львів, 1992. – 248 с.

13. Інформаційні ресурси

1. База стандартів медичної допомоги в Україні. Режим доступу до ресурсу: http://www.pharma-center.kiev.ua/view/b_smd
2. Отруєння грибами. Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України. Режим доступу до ресурсу:
http://www.mozgoov.ua/ua/portal/mtop_mushrooms/
3. [Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах](#): Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 16 червн. 2014 р. № 398. Режим доступу до ресурсу:
<https://www.naiaiu.kiev.ua/books/domeduchna/nmm/literatura.html>

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування